

ΑΚΑΚΙΟΣ, Ο ΑΓΙΩΤΑΤΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΛΗΤΗΣ ΚΑΙ ΡΕΝΤΙΝΗΣ

Ἡ ἐπαρχία Λαγκαδᾶ εἶχε τὴν εὐλογία ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ κατέχει μιὰ ξεχωριστὴ θέση στὴν ἱστορία τοῦ Γένους μας, ὡς σύναθλος τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Μητέρας Πόλεως, ἀλλὰ καὶ νὰ ἔχει μιὰ ἐξίσου σημαντικὴ θέση στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία τῆς Μακεδονίας. Τοῦτο βέβαια ὀφείλεται στὶς μορφές ἐκεῖνες, τόσο τὶς ἱστορικὲς τῶν νεομαρτύρων γυναικῶν Κυράννης καὶ Ἀκυλίνης, ὅσο καὶ τῶν ἐπισκόπων, ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὰ χῶματά της καὶ διακόνησαν αὐτὸ τὸ λαό. Στὸν τόπο ποὺ βρισκόμαστε, τῇ Λητῇ, ἡ ἱστορία ἔχει πολλὰ νὰ καταγράψει γιὰ τὸ ἀρχαῖο παρελθόν της κατὰ τὴ Μυγδονικὴ καὶ τὴ Μακεδονικὴ περίοδο. Ὅμως καὶ στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία οἱ ἀναφορὲς στὴν περιοχὴ αὐτὴ εἶναι ἀρχαιότατες, γιὰτὶ ἡ Λητὴ ἀποτελοῦσε δίαυλο ἐπικοινωνίας μὲ τὴ Θράκη καὶ τὰ Βαλκάνια καὶ ἐπομένως ὑπῆρξε ἡ ὁδὸς ποὺ τὸ μήνυμα τοῦ Χριστοῦ ἔφτασε στὸν Σλαβικὸ κόσμο.

Ἡ ἱστορία τῆς Λητῆς χάνεται στὰ προχριστιανικὰ χρόνια, καθὼς στὸν Θεαγένη ἀναφέρεται ἡ ὑπαρξή της ἀπὸ τὸν 7ο π.Χ. αἰώνα, ὡς πόλις ποὺ παίρνει τὸ ὄνομά της ἀπὸ ἱερὸ τῆς Τιτανίδος Λητοῦς!, ὡς ἔδρα δὲ ἐπισκοπῆς,

1. Δ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ, *Ἡ ἀρχαία Λητὴ*, ἔκδ. Συλλόγου Λητῶν Θεσσαλονίκης «Ἡ Ζωοδόχος Πηγὴ», Θεσσαλονικὴ 1961, σ. 19.

μαρτυρείται από τὸ 980 μ.Χ., στὰ δὲ σωζόμενα «τακτικά» τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης ἦταν μία ἀπὸ τὶς 11 ἐπισκοπὲς ποὺ ὑπάγονταν στὴ Μητρόπολη Θεσσαλονίκης. Ἐκτοτε καὶ μέχρι τὸν 17ο αἰῶνα ἡ ἐπισκοπὴ ἀναφέρεται σὲ ὅλους τοὺς ἐπισκοπικοὺς καταλόγους τῆς Θεσσαλονίκης, μέχρι τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος. Στὸ β' μισό τοῦ 18ου αἰῶνος, ὁ Μητροπολίτης Θεοδόσιος (1767-1769) ἐπανίδρυσε τῆς ἐπισκοπῆ καὶ ἐξέλεξε ὡς ἐπίσκοπο τὸν Πρωτοσύγκελλο Κύριλλο².

Λαμπρὲς ἐκκλησιαστικὲς μορφὲς ἐκλέησαν τὸν ἐπισκοπικὸ θρόνο τῆς Λητῆς, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἀναφέρουμε τὸν Λέοντα (1295), τὸν Γερβάσιο (1335), τὸν Χριστόδουλο (1416), τὸν Ἀκάκιο (1486), τὸν Γενάδιο (1541), τὸν Ἰωάσαφ (1547), τὸν Δαμασκηνὸ τὸν Στουδίτη (1577), τὸν Κύριλλο (1768), τὸν Ζαχαρία (1769) καὶ τέλος τὸν Ἀλέξανδρο (1881-1891), τελευταῖο ἐπίσκοπο Λητῆς καὶ Ρεντίνης³. Ἡ ἱστορία θέλει ὡς ἔδρα τῆς ἐπισκοπῆς τὴν Λητὴ, διότι ἦταν μία ἀκμάζουσα καὶ ὀνομαστὴ πόλη τῆς Μακεδονικῆς ἐπικράτειας, ὅμως ὁ Κανατσούλης δέχεται πῶς μετὰ τὸν 10ο αἰῶνα, προσετέθη στὸν τίτλο Λητῆς καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ρεντίνης, λόγῳ τοῦ ὅτι παρήκμασε ἡ Λητὴ καὶ ἔτσι μεταφέρθηκε πλέον ἡ ἔδρα τῆς ἐπισκοπῆς στὴ Ρεντίνια, στὸ γνωστὸ κάστρο, ποὺ δεσπάζει τῶν μακεδονικῶν τεμπῶν⁴.

2. Α. ΓΛΑΒΙΝΑ, *Ἡ ἐπισκοπὴ Λητῆς καὶ Ρεντίνης*, ΕΕΘΣ, Θεσσαλονίκη 1979, σ. 338 καὶ ἐξ.

3. Ὅπ.π., σ. 344.

4. Δ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗΣ, ὅπ.π.

Σ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν εὐλογημένον τόπον ἢ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἔστειλε, ὡς πατέρες πνευματικούς καὶ ποιμένες, ἄνδρες ὀνομαστοὺς γιὰ τὴν εὐλάβεια καὶ τὴν σοφία τους, οἱ ὁποῖοι ἄφησαν ὄχι μόνο ἔργα σπουδῆς, μελέτης καὶ διδασχῆς, ἀλλὰ μνήμη ἀγαθῶν καὶ ἀγίων ἀνδρῶν, ποὺ ἡ ἀγιότητά τους ἦταν γνωστὴ στὴν ἐποχὴ τους, παρὰ τὸ ὅτι φρόντιζαν νὰ ζοῦν μέσα στὴν ταπείνωση καὶ τὴν ἀφάνεια τῆς μοναχικῆς βιοτῆς τους.

Ἐνας ἀπ' αὐτούς, ὁ Ἐπίσκοπος Ἀκάκιος, ζεῖ σὲ ἓνα περιβάλλον, ποὺ εἶναι διάδοχο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ τοῦ ἀγίου Συμεὼν τῶν ἀρχιεπισκόπων Θεσσαλονίκης. Οἱ ἐλάχιστες μαρτυρίες ποὺ ὑπάρχουν γιὰ τὸν Ἀκάκιο ἐντοπίζονται κυρίως στὸ συναξάριο τοῦ βίου τοῦ ἀγίου Θεοφίλου τοῦ Μυροβλύτου ποὺ καταγόταν ἀπὸ τὴν Ζύχνα, σημερινὴ Ζύχνη τῆς Μακεδονίας⁵. Σ' αὐτό, λοιπὸν, ἀναφέρεται πῶς ὁ ἅγ. Θεόφιλος, ἀναζητώντας πνευματικὸ καθοδηγητὴ καὶ γέροντα, ἔφθασε στὸν «ἐπίσκοπο Λητῆς καὶ Ρεντίνης, Ἀκάκιο ὀνόματι, ἄνδρα εὐλαβῆ καὶ ἐνάρετον, καὶ συγκατώκησεν μετ' αὐτοῦ ὁ ὅσιος. Τοῦτον δὲ τὸν ἐπίσκοπον ἐχειροτόνησεν ὁ ἀγιώτατος ἐκεῖνος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Νήφων, ὅταν ἦτον ἀκόμη Θεσσαλονίκης καὶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἦτο φίλος ἄκρος καὶ γνήσιος τοῦ ἀγίου Νήφωνος, ὁ ρηθεὶς Ἀκάκιος»⁶. Ἔτσι διὰ τοῦ Ἀκακίου, ὁ ὅσιος Θεόφιλος, συνδέθηκε μὲ τὸν ἅγιο Νήφωνα, ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλη

5. Κ. ΔΟΥΚΑΚΗ, *Μέγας Συναξαριστὴς πάντων τῶν ἀγίων*, ἐν Ἀθήναις 1893, σ. 499 καὶ 511.

6. Ὅπ.π., 501 καὶ 502.

ἐκείνη τὴν ἱερὴ συντροφιὰ ποὺ ἀποτελοῦσε τὸν περίγυρο τοῦ ἁγίου Νήφωνος, δηλαδή τοὺς μετέπειτα ὀσιομάρτυρες Μακάριο (1507) καὶ Ἰωάσαφ (1516), τὸν γέροντα Ἰάκωβο τὸν Διονουσιάτη καὶ τὸν διάκονο Ἰάκωβο (1541-42) ποὺ μαρτύρησαν στὴν Ἀνδριανούπολη, τὸν ἅγιο Θεωνᾶ (1541), τοὺς αὐταδέλφους Ἀψαράδες Θεοφάνη (†1544) καὶ Νεκτάριο (†1550), ἀλλὰ καὶ τὸν γνωστὸ ἅγιο Μάξιμο τὸν Γραικὸ τὸν Βατοπαιδινὸ (†1556)⁷. Ὁ καθηγητὴς Ἄπ. Γλαβίνας κάνει λόγο γιὰ δύο Ἀκακίους ποὺ ἐπισκόπευσαν διαδοχικά, ὁ πρῶτος χειροτονηθεὶς ἀπὸ τὸν Νήφωνα Θεσσαλονίκης περὶ τὸ 1482-86 καὶ ὁ δεύτερος ἀναφέρεται περὶ τὸ 1503. Ὅμως, κατὰ τὸν Κρ. Χρυσοχοΐδη, ὁ Ἀκάκιος ἐκοιμήθη στὰ Ἱεροσόλυμα περὶ τὸ 1509, ὅποτε καὶ ὁ Θεόφιλος ἐπέστρεψε στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 1510 περίπου. Πρέπει ἴσως νὰ πρόκειται μὲν γιὰ ἄλλον Ἀκάκιο, διάδοχό του Ἀκακίου τοῦ Α΄, ἀλλὰ πάντως ὄχι τὴν συγκεκριμένη χρονικὴ στιγμή καὶ σίγουρα μετὰ τὸ 1510⁸.

Οἱ πληροφορίες γιὰ τὸν Ἀκάκιο, τελειώνουν στὸ ἴδιο συναξάρι, ὅπου καταγράφεται ἡ ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη τοῦ Πατριάρχου Νήφωνα πρὸς τὰ πρόσωπα τοῦ Ἀκακίου καὶ τοῦ Θεοφίλου, ὅταν ὁ Πατριάρχης τοὺς ἐμπιστεύεται

7. *Μοναχικὸς βίος, Βατοπαιδῖνοι ἅγιοι*, ἱστοσελίδα I.M.M. Βατοπαιδίου, βλ. vatopedi. Vordpress.com, Ἅγιος Θεόφιλος ὁ μυροβλύτης.

8. Κρ. Χρυσοχοΐδης, «Τὸ βιβλιογραφικὸ ἐργαστήριο τῆς Μονῆς Ἰβήρων, στίς πρῶτες δεκαετίες τοῦ 15ου καὶ 16ου αἰώνα», στὸν τόμο *Ἡ ἑλληνικὴ γραφὴ κατὰ τοὺς 15ο καὶ 16ο αἰῶνες*, Ἀθήνα 2000, σ. 534.

μιὰ μεγάλη ἀποστολή καὶ τοὺς ἐπιφορτίζει μὲ τὸ ἔργο νὰ μεταβοῦν στὴν Αἴγυπτο γιὰ νὰ διαπιστώσουν τὸ θαῦμα ποὺ ἔγινε ἀπὸ τὸν μακάριο ἐκεῖνο Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας Ἰωακείμ, ὅταν διὰ τῆς προσευχῆς μετακίνησε τὸ ὄρος Ντοῦρ Ντάγ καὶ ἤπιαε φαρμάκι, χωρὶς νὰ πάθει κανένα κακό. Τί εἶχε συμβεῖ; Μᾶς τὸ διηγεῖται καταλεπτῶς ὁ συναξαριστὴς λέγοντας: «κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἔτυχε νὰ ἀκολουθήσει μεγάλη ἀσθένεια καὶ θανατικὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὰ πέριξ μέρη τῆς Αἰγύπτου, ἓνας δὲ Ἑβραῖος ἰατρός, ἔχων ὁ μισρὸς ἔχθραν καὶ φθόνον κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐκήρυττεν εἰς ὅλους τοὺς Τούρκους καὶ διεφήμιζεν, πῶς οἱ χριστιανοὶ κάμνουν μαγεῖες καὶ γοητέματα, διατὶ βάλουν εἰς τὰ νερὰ τὰ ξύλα τοῦ Σταυροῦ καὶ ἔτσι ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἠκολούθησεν χολέρα καὶ θανατικόν. Ἡ φήμη ἔφθασε καὶ εἰς τὰ ὄτα τοῦ βασιλέως εἰς τὸ Μισήρι, ἀλλ' ὁ βασιλεύς, ἂν καὶ ἦτον ἐθνικός, ἠγάπα πολὺ καὶ ἐτίμα τὸν ἀγιώτατον Πατριάρχῃν, τόσον διὰ τὴν ἀρετὴν του, ὅσον καὶ διὰ τὴν φρονιμάδα καὶ σύνεσίν του... καὶ δὲν ἠθέλησεν νὰ πειράξει οὔτε τὸν Πατριάρχῃν οὔτε τοὺς χριστιανούς. Ὁ οὖν κατάρατος Ἑβραῖος βλέπων πῶς δὲν κατόρθωσε τίποτε, ἀπὸ τὴν ψευδῆ φήμην καὶ συκοφαντίαν, μετεχειρίσθη ἄλλον τρόπον καὶ ἄλλην μέθοδον. Ὁ βεζύρης τοῦ βασιλέως τοῦ Μισηρίου (δηλ. τῆς Αἰγύπτου) ἔτυχε νὰ εἶναι Ἑβραῖος, ὁ ὁποῖος νέος ὢν εἶχε τουρκίσει καί, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἠξιώθη καὶ ἔγινε βεζύρης τοῦ βασιλέως. Τοῦτον λοιπὸν τὸν βεζύρην ὁμοῦ μὲ τὸν γραμματικὸν τοῦ ντιβανίου (διβανίου), κατέπεισεν ὁ παγκάκιστος Ἑβραῖος καὶ ἔφερε εἰς τὴν γνώμην

του, αὐτοὶ δὲ πάλιν οἱ δύο, ὑπέρμαχοι ὄντες τῆς ἀσεβείας καὶ ἐχθροὶ τῆς εὐσεβείας, κατέπεισαν μὲ διαφόρους τρόπους τὸν βασιλέα καὶ τὸν ἔκαμαν νὰ κινηθεῖ κατὰ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν προστάζει ὁ βασιλεὺς καὶ ἦλθεν ὁ Πατριάρχης εἰς τὸ ντιβάνι καὶ ἔκαμεν μετ' αὐτοῦ πρῶτον διάλεξιν πολλὴν περὶ πίστεως. Ἐπειτα ὡς εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ὁ Πατριάρχης ἐνίκησεν εἰς τὴν διάλεξιν, καὶ οἱ Τοῦρκοι ἔμειναν νικημένοι καὶ κατησχυμένοι, προστάζει τὸν Πατριάρχην νὰ μετακινήσει τὸ βουνὸν ὅπου ἦτον ἐκεῖ ἀπέναντι, καθὼς προστάζει ὁ Χριστὸς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον. Ὅθεν ὁ ἀγιώτατος Πατριάρχης προετοιμασθεὶς μὲ νηστείας καὶ πολλὰς δεήσεις ἰδικὰς του ἀλλὰ καὶ ὅλων ὁμοῦ τῶν χριστιανῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εὐρισκομένων, καὶ ἔχων πίστιν ἀδίστακτον καὶ στερεὰν εἰς τὴν καρδίαν του πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὰ λόγια του, ἐποίησε τὸ μέγα τοῦτο καὶ φοβερῶτατον θαῦμα ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ μετετόπισεν ἐκεῖνο τὸ μέγα βουνόν, ὅπου ἐφαίνετο ἄντικρυ, τὸ ὁποῖον ἐπονομάζεται μέχρι τῆς σήμερον τουρκιστί, Ντουρ-Ντάγ, ἡγουν «στάσου βουνό». Τοῦτο τὸ θαυμάσιον βλέποντες οἱ ἀσεβεῖς ἐκεῖνοι βοήθοι τοῦ Ἑβραίου καί, μὴ ἔχοντες τί νὰ κάμουν, κατασκέυασαν ἐν δηλητήριον θανατηφόρον, καὶ πείθουσι τὸν βασιλέα νὰ προστάξει τὸν Πατριάρχην νὰ τὸ πῖη, καθὼς ὁ Χριστὸς λέγει εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ Πατριάρχης ποιήσας σταυρὸν εἰς τὸ ποτήριον ὅπου εἶχε τὸ φαρμάκι, μὲ πίστιν ἀδίστακτον πρὸς τὸν Κύριον, ἔπιεν αὐτὸ καί, ὡς τοῦ θαύματος ἔμεινεν ἀβλαβής, χωρὶς νὰ πάθει κανένα κακόν, εἶτα πλύνων τὸ ποτήριον τὸ ἔδω-

κεν εἰς τὸν Ἑβραῖον ἐκεῖνον ἰατρόν, ὅπου τὸ κατεκεύασεν, ὁ ὁποῖος διὰ προσταγῆς βασιλικῆς το ἔπιε καὶ εὐθὺς κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξε. Ταῦτα τὰ δύο μεγάλα θαύματα βλέπων ὁ βασιλεὺς εὐθὺς ἐπρόσταξεν καὶ ἀποκεφάλισαν τὸν βεζύρην καὶ τὸν γραμματικόν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἑβραίους κατήσχηνε καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς κακίας των τοὺς ἐπρόσταξεν καὶ ἔκαμον τὰς μεγάλας ἐκείνας καμάρας ὅπου φαίνονται καὶ σήμερον εἰς τὸ Μισήρι, μὲ κόπους καὶ ἰδικὰ των ἔξοδα, καὶ μὲ αὐτὰς ἔφερον τὸ ὑγιέστατον ἐκεῖνο νερὸν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μισηρίου»⁹. Ὅταν λοιπὸν ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Νήφων ἔμαθε γιὰ τὰ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ποὺ συνέβησαν στὴν Αἴγυπτο, ἀπέστειλε ἴσως τὸν μόνον ἄνθρωπο ποὺ ἐμπιστευόταν ἀπόλυτα καὶ διεκρίνετο γιὰ τὴν σοφία καὶ τὴν ἀρετὴ του, τὸν Ἐπίσκοπο Λητῆς καὶ Ρεντίνης Ἀκάκιο, ποὺ τὸν εὐλαβεῖτο καὶ ἐσέβετο πολὺ, μαζί μὲ τὸν ὑποτακτικό του, τὸν ἅγιο Θεόφιλο, καὶ μιὰ ομάδα ἀκόμη κληρικῶν, γιὰ νὰ μάθουν καταλεπτῶς καὶ νὰ πληροφορηθοῦν καλύτερα, διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ γενόμενα. Μετέφεραν δὲ γράμμα τοῦ Νήφωνος πρὸς τὸν Ἰωακεῖμ, ὅπου εὐχαριστοῦσε τὸν Κύριο ὅπου ἐπήκουσε τὶς προσευχῆς τοῦ Ἰωακεῖμ καὶ ἐνήργησε διὰ τρόπου θαυμαστοῦ τὸ μεγάλο αὐτὸ θαῦμα. Ὁ Ἰωακεῖμ δέχθηκε μὲ πολὺ ἀγάπη καὶ χαρὰ τοὺς φιλοξενουμένους του καὶ τοὺς κράτησε ἀρκετὸ καιρὸ στὸ Πατριαρχεῖο, ὅπου κατὰ τὸν συναξαριστὴ «τοὺς ἐπεριποιεῖτο καὶ τοὺς ἐφιλοφρόνει», δείχνοντας τὸν θαυμασμὸ γιὰ τὶς προσωπικότητες

9. Μ. ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ, ὅπ.π., σ. 503.

ποὺ τοῦ ἔστειλε ὁ Κωνσταντινουπόλεως. Κατόπιν ἀνεχώρησαν καὶ πῆγαν στὸ θεοβάδιστο ὄρος Σινᾶ, ὁ Ρενδίνης Ἀκάκιος καὶ ὁ ὄσιος Θεόφιλος μὲ τοὺς λοιποὺς τῆς συνοδείας τους, καὶ ἀφοῦ προσκύνησαν εὐλαβῶς, πῆγαν καὶ στὴν ἔρημο γιὰ νὰ γνωρίσουν τοὺς ἀσκητὰς τῆς ἐρήμου καὶ κατέληξαν στὴν ἀγίαν Πόλιν τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἀφοῦ προσκύνησαν, κατὰ τὸν πτόθο τους, τὸν Ζωοδόχον Τάφο τοῦ Κυρίου, ἐπῆγαν στὸ ὄρος Θαβῶρ, κατόπιν στὴ Δαμασκὸ, ὅπου τυχαία συνάντησαν τὸν Πατριάρχη Ἀντιοχείας, ποὺ τοὺς ἔδωσε ἐπιστολὴ γιὰ τὸν Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐπέστρεψαν στὰ Ἱεροσόλυμα. Στὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ Ἀκάκιος αἰφνιδίως ἀσθένησε καὶ «ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ». Ἐκεῖ ἐτάφη ἀπὸ τὸν ὑποτακτικό του Θεόφιλο μὲ πολὺ εὐλάβεια¹⁰.

Ἐδῶ τελειώνουν οἱ πληροφορίες γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὴ δράση τοῦ Ἀκακίου. Ποῦ ἐτάφη; Δὲν γνωρίζουμε πρὸς τὸ παρόν. Τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι ὁ ὑποτακτικός του Θεόφιλος τὸν ἔθαψε κατὰ τὶς μοναχικὲς καὶ ἀσκητικὲς παραδόσεις τῆς ἐποχῆς, ἐπειδὴ δὲ ἦταν ἄκρος ἐχθρὸς τῆς κενοδοξίας καὶ τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου, πιθανῶς νὰ τὸν ἔθαψε κάπου ταπεινά, ὅπως θὰ τὸ ἤθελε ὁ Ἀκάκιος, ὁ ὁποῖος ὑπέγραφε ἄλλωστε ὡς «ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Λητῆς καὶ Ρεντίνης», κρυμμένος πάντα ἀπὸ τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπων. Μὴν ξεχνοῦμε πὼς ὁ ἴδιος ὁ ἅγιος Θεόφιλος ἐπεφύλαξε γιὰ τὸν ἑαυτό του μιὰ ξεχωριστὴ ταφή, ἀφοῦ προγνωρίζοντας τὸ τέλος του ἔδωσε ἐντολὴ στὸν ὑποτακτικό του Ἰσαάκ, νὰ τοῦ κάνει εὐχέλαιο, νὰ μεταλάβει τῶν ἀχρά-

10. Ὅπ.π.

ντων μυστηρίων και τέλος να του δέσει τα πόδια και να τον πετάξει σε ένα ρέμα, για να τον κατασπαράξουν τα θηρία. Όμως η αγάπη και ο θαυμασμός των συνασκητών του, τους οδήγησε να βρουν μετά 40 περίπου ημέρες το λείψανό του, χωρίς ούτε καν μώλωπες και μάλιστα μυροβλύζον¹¹. Ο άγιος Νικόδημος ο Άγιορείτης, γράφοντας για τον Θεόφιλο, μάς αποκαλύπτει το πνευματικό και ήσυχαστικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο ανατράφηκε πνευματικά, και δείχνει έμμέσως τις πνευματικές ρίζες του αγίου Θεοφίλου λέγοντας: «άφου ο όσιος ήσυχασεν, τότε δη έμεταχειρίσθη την νοεράν προσευχήν, ήτις είναι άνωτέρα της θεωρίας τής έξω φιλοσοφίας. Ο άγιος Θεόφιλος έχοντας παντοτινόν έργον, εις την ήσυχίαν εύρισκόμενος, να προσεύχεται άδιαλείπτως και να μελετά με όλον του τον νούν και τον ένδιάθετον λόγον τον έν τή καρδιά λαλούμενον και με όλην την θέλησιν και αγάπην τής ψυχής του, την μονολόγιστον προσευχήν, τó “Κύριε Ίησού Χριστέ, Υιέ του Θεού, έλέησόν με”, καθώς οι νηπτικοί Πατέρες διδάσκουσι. Και με την νοεράν ταύτην και ιεράν προσευχήν και με τó πένθος και τά δάκρυα τά καθαρτικά, όπου γεννώνται εκ ταύτης τής νοεράς προσευχής, εκαθάρισε την καρδιά του άπο τά πάθη και εκάτέκαυσε τās προσβολάς των πονηρών λογισμών και έλυτρώθη άπο τās κακάς προλήψεις, απέκτησε ταπεινώσιν, πραότητα, ειρήνην και τās λοιπάς άρετάς και άναψεν άπο θεϊκόν πύρ θεϊκής και του πλησίον αγάπης»¹².

11. Όπ.π., σ. 508.

12. Βλ. Μοναχού ΜΩΥΣΕΩΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ, *Βατοπαιδινό συναξάρι*, έκδ. Ίεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, Άγ. Όρος,

Θὰ μπορούσαμε λοιπὸν νὰ ποῦμε μὲ κάθε βεβαιότητα ὅτι «ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δέντρον γινώσκειται» (Ματθ. 12, 33), καὶ αὐτὸ τὸ δέντρο δὲν ἦταν ἄλλο ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο Λητῆς καὶ Ρεντίνης Ἀκάκιο, τὸν ταπεινὸ ἐπίσκοπο, ἀλλὰ καὶ ἄνδρα σοφὸ καὶ εὐλαβῆ, ὁ ὁποῖος βάδισε στὰ βήματα τῶν ὑποτακτικῶν του καὶ τῶν συνασκητῶν καὶ φίλων του, ἢ μᾶλλον ὑπῆρξε ὁ ἰχνηλάτης αὐτῆς τῆς ἁγιασμένης πορείας πρὸς τὴν ἀσκητικὴ ζωὴ καὶ τὴ θέωση.

Ἐξῆσε ἀσκητικά, ἤρεμα, πνευματικά, ταπεινά, ἀκολουθώντας τὸ ἡσυχαστικὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς τῶν μεγάλων Πατέρων τοῦ 14ου καὶ 15ου αἰῶνος, ὑπῆρξε πνευματικὸς καὶ γέροντας ἀγίων ἀνθρώπων, ὅπως ὁ Νήφων καὶ ὁ Θεόφιλος ὁ Μυροβλύτης, ὑπῆρξε φίλος καὶ συνόμιλος ὄλων των ἀγίων ὁμολογητῶν καὶ μαρτύρων τῆς γενιᾶς του, διακρίθηκε γι' αὐτὴ του τὴν βιοτή, γι' αὐτὸ καὶ ἔχαιρε τῆς ἐκτιμῆσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ Πατριάρχου Νήφωνος. Ὁ Κύριος τὸν ἀξίωσε νὰ προσκυνήσει τὰ ἅγια χρώματα τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ γίνει ὁδοιπόρος τῆς πρὸς τὸ Θαβῶρ πορείας Του, «ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὀπίσω Του, αὐτὸν δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ Του» (βλ. Ψαλμ. 62, 9) καὶ τέλος τὸν κράτησε κοντὰ Του, στὴν Ἁγία Γῆ, γιὰ νὰ ἀναπαυθεῖ ἐκεῖ ποὺ πόθησε νὰ προσκυνήσει καὶ νὰ βαδίσει, ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας ΑΜΗΝ.

Ἀκάκιος ἐπίσκοπος μὲν Λητῆς καὶ Ρεντίνης,
ἐπισκοπεῖ δὲ νῦν ἐν οὐρανοῖς, Θεοῦ τὴν δόξαν.
Ἀκακίας σὺ δοχεῖον Ἀκάκιε ἐδείχθης,
ἐάσας μνήμην ἀγαθὴν, κεκρυμένην ἀνθρώποις.